

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Zielonej Górze

LZG – 4101-003-01/2014
P/14/121

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Zielonej Górze
ul. Podgórna 9a, 65-213 Zielona Góra
T +48 68 410 66 00, F +48 68 410 66 39
lzg@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/14/121 – Zwiększanie możliwości retencyjnych oraz przeciwdziałanie powodzi i suszy w ekosystemach leśnych w województwie lubuskim.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Zielonej Górze.
Kontroler	Rajmund Aszkowski, doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr 88498 z 14.03.2014 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Zielonej Górze (dalej: <i>RDLP</i>).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Leszek Banach, Dyrektor ¹ Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Zielonej Górze (dalej: <i>Dyrektor</i>). (dowód: akta kontroli str. 3-4)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie² działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych była należycie przygotowana do realizacji zadań objętych kontrolą. W wyniku podejmowanych wspólnie z RDLP działań nadleśnictwa osiągnęły zamierzone efekty ekologiczne oraz rzeczowe. Prowadzony system rachunkowości zabezpieczał prawidłowe ewidencjonowanie zdarzeń oraz sprawne przekazywanie środków do nadleśnictw.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Przygotowanie do realizacji zadań

Opis stanu faktycznego

1.1. Według stanu na 31.12.2013 r. RDLP nadzorowała 20 nadleśnictw³, które zarządzają 438,2 tys. ha lasów (w granicach województwa lubuskiego 400,6 tys. ha).
(dowód: akta kontroli str. 415)

Według programu *Mała Retencja Wodna w Województwie Lubuskim*, uchwalonego⁴ przez Sejmik Województwa Lubuskiego, potencjalne możliwości retencyjne na terenach leśnych (w 101 planowanych zbiornikach), wynosiły 584,7 tys. m³. Ponadto zidentyfikowano na ciekach i rowach 302 potencjalne obiekty retencji korytowej.

(dowód: akta kontroli str. 415)

¹ Od 12.01.1998 r.

² Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

³ Cybinka, Brzózka, Krosno, Krzystkowice, Lubsko, Sulechów, Świebodzin, Torzym, Wymiarki, Żagań, Szprotawa, Gubin, Lipinki, Nowa Sól, Stawa Śląska, Zielona Góra, Babimost, Przytok, Bytnica, Wolsztyn.

⁴ Uchwała XXX/273/2008 z dnia 17 listopada 2008 r.

W latach 2010-2013 podtopienia wystąpiły łącznie na 209,5 ha, a pożary na 114 ha powodując straty. W nadleśnictwach województwa lubuskiego (RDLP Zielona Góra) największe podtopione obszary wystąpiły na terenie nadleśnictwa Cybinka (194,5 ha) i Sulechów (4,4 ha), a pożary obejmowały największe areale na terenie nadleśnictw Nowa Sól (17,1 ha) i Wymiarki (17,1 ha).

(dowód: akta kontroli str. 415)

1.2. W dniu 9.06.2010 r. została zawarta umowa⁵ pomiędzy Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, a Państwowym Gospodarstwem Leśnym Lasy Państwowe o dofinansowanie ze środków *Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007-2013* projektu *Zwiększanie możliwości retencyjnych oraz przeciwdziałanie powodzi i suszy w ekosystemach leśnych na terenach nizinnych* w ramach działania 3.1 *Retencjonowanie wody i zapewnienie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego*, priorytetu III *Zarządzanie zasobami i przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska*. W skali kraju koszt realizacji projektu zaplanowano na 196,5 mln zł (do 85% kwoty wydatków kwalifikowalnych – 160 mln zł), przy dofinansowaniu nie większym niż 136 mln zł. Określono kwalifikowalność ponoszonych wydatków w okresie: od 12.10.2007 r. do 31.12.2014 r.

(dowód: akta kontroli str. 13-65, 588-647)

Zawarcie umowy poprzedziły, m.in.: przygotowania do programu, polegające na zebraniu informacji o potencjalnych obiektach z nadleśnictw (2006 r.), współpraca z Generalną Dyrekcją Lasów Państwowych, Centrum Koordynacji Projektów Środowiskowych oraz konsultacje środowiskowo-przyrodnicze.

(dowód: akta kontroli str. 431-490)

1.3. Realizacja projektowanych zadań w ramach projektu *Zwiększanie możliwości retencyjnych oraz przeciwdziałanie powodzi i suszy w ekosystemach leśnych na terenach nizinnych* (zwany dalej projektem *małej retencji*) była konsultowana, m.in. z hydrologami, firmami projektowymi i budowlanymi, Zarządami Gospodarki Wodnej, Polskim Związkiem Wędkarskim, Gospodarstwami Rybackimi, Regionalną Dyrekcją Ochrony Środowiska, Klubem Przyrodników. Wykorzystano również wcześniejsze doświadczenia z realizacji podobnych zadań współfinansowanych ze środków Ekofunduszu. Podejmowane działania uwzględniały aspekt techniczny i przyrodniczy. Opiniowano kolejne wersje podręcznika wdrażania projektu małej retencji oraz prowadzono współpracę z Centrum Koordynacji Projektów Środowiskowych.

(dowód: akta kontroli str. 373-414, 658-660)

1.4. Nadleśnictwa nadzorowane przez RDLP wykazywały aktywność w ubieganiu się o środki na współfinansowanie zadań w ramach projektu małej retencji. Według stanu na koniec maja 2007 r. 18 z 20 nadleśnictw⁶ było zainteresowane wykonaniem 348 obiektów. Największe możliwości retencjonowania wody przewidywano w nadleśnictwach Lubsko i Wymiarki. Ponadto kilka nadleśnictw realizowało zadania w zakresie małej retencji współfinansowane z innych źródeł: Programu dla Odry lub Ekofunduszu.

(dowód: akta kontroli str. 415, 463-471)

Według stanu na 31.03.2014 r. warunki do dofinansowania realizacji zadań w ramach projektu małej retencji spełniło 11 nadleśnictw: Cybinka, Brzózka, Krosno, Krzystkowice, Lubsko, Sulechów, Świebodzin, Torzym, Wolsztyn, Wymiarki, Żagań.

⁵ Nr POIS.03.01.00-00-003 zmieniona aneksem POIS.03.01.00-00-003/09-01 zawartym 5.08.2011 r.

⁶ Nie zgłosiło się nadleśnictwo Szprotawa i Zielona Góra.

Decyzje o włączeniu czy wyłączeniu nadleśnictw były podejmowane przez Centrum Koordynacji Projektów Środowiskowych i Dyрекcję Generalną Lasów Państwowych, gdzie dokonywano, m.in. analizy proponowanych zadań, obiektów, terminów.

(dowód: akta kontroli str. 416, 698-699)

1.5. Od 2007 r. w RDLP została wyznaczona koordynator realizacji projektu małej retencji – starszy referent do spraw infrastruktury⁷. Decyzją nr 6 z dnia 26 stycznia 2010 r. Dyrektora RDLP w Zielonej Górze powołano czteroosobowy zespół wspierający regionalnego koordynatora. Do zadań zespołu należało, m.in. udzielanie nadleśnictwom niezbędnej pomocy w ramach: przygotowania, realizacji oraz końcowego rozliczania projektów.

Na regionalnego koordynatora nałożono, m.in. obowiązek bieżącego śledzenia informacji dotyczących projektu. Sprawy rozrachunków *wewnętrzno-branżowych* powierzono starszemu referentowi w wydziale księgowości. Weryfikacja prawidłowości procedury administracyjnej pozostała w gestii nadleśnictw oraz Centrum Koordynacji Projektów Środowiskowych.

(dowód: akta kontroli str. 202-208, 735-737)

Począwszy od 2007 r. pracownicy RDLP oraz nadleśnictw uczestniczyli w 19 szkoleniach, warsztatach, konferencjach dotyczących tematyki gospodarowania wodą w lasach. Łącznie brało w nich udział 316 uczestników. Koordynator regionalny (RDLP) zorganizował 9 szkoleń merytorycznych w zakresie realizacji programu małej retencji nizinnej, rozliczania projektu, przepisów prawa wodnego, w tym 2 szkolenia terenowe w nadleśnictwach.

(dowód: akta kontroli str. 209-212)

1.6. Głównymi czynnikami utrudniającymi realizację projektu małej retencji były:

- zmiany wytycznych oraz podręcznika wdrażania projektu. I tak przykładowo: w okresie od 12.12.2007 do 9.06.2010 r. obowiązywała procedura ogłaszania postępowań o zamówienia publiczne w trybie jaki był właściwy dla wartości szacunkowej zamówienia obliczanej zgodnie z zasadami ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych⁸ na poziomie nadleśnictwa. Od 9.06.2010 r. do 26.07.2011 r. obowiązywały zasady stosowania procedury przetargu nieograniczonego w trybie unijnym bez względu na wartość szacunkową zamówienia. Od 26.07.2011 r. podjęto decyzję o sumowaniu wartości rodzajów zamówień na poziomie projektu, co powodowało przesyłanie dokumentacji z postępowania dotyczącego robót budowlanych do kontroli uprzedniej (*ex ante*) Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych (o której mowa w art. 169 ww. ustawy) i wydłużało czas potrzebny do zawarcia umowy. Prezes po otrzymaniu dokumentacji postępowania odstępował od przeprowadzenia kontroli postępowania, stwierdzając że wartość zamówienia była mniejsza od kwoty określonej w art. 169 ust. 2 ww. ustawy,
- wstrzymanie realizacji projektu małej retencji przez Dyрекcję Generalną Lasów Państwowych, które spowodowało przesunięcie o ponad półtora roku wykonywania części zadań oraz ponoszenie dodatkowych kosztów na poziomie nadleśnictw. Pismem z 5.05.2008 r. Dyrektor Generalny Lasów Państwowych polecił okresowo wstrzymać prace związane z realizacją projektu, w związku z uchynieniem (8.04.2008 r.) przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego wytycznych w zakresie postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko (OOŚ) dla przedsięwzięć współfinansowanych z krajowych lub regionalnych programów operacyjnych. Pismem z dnia 14.01.2010 r. Dyrektor Generalny Lasów Państwowych poinformował o wznowieniu realizacji projektu,

⁷ Poprzednio przez dwa miesiące osobą wyznaczoną do koordynacji była starszy specjalista do spraw integracji z Unią Europejską.

⁸ Dz. U. z 2013 r., poz. 907 ze zm.

- zmiany prawa w zakresie uzyskiwania uzgodnień i decyzji środowiskowych oraz zawilość procedury uzyskiwania decyzji i pozwoleń,
- opóźnienie w realizacji przez wykonawców dokumentacji projektowych oraz wadliwa realizacja robót budowlanych, które powodowały poszukiwania możliwości realizacji zadań zastępczych,
- małe zainteresowanie potencjalnych oferentów w ubieganiu się o zamówienia,
- duża formalizacja projektu generująca szereg czasochłonnych obowiązków wobec nadleśnictw oraz określenie sztywnych wielkości parametrów do osiągnięcia.

(dowód: akta kontroli str. 491-533, 573-587, 670-687, 702-703)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

2. Osiągnięte efekty

Opis stanu
faktycznego

RDLP wywiązała się z zadań w zakresie monitorowania i bilansowania podstawowych wskaźników realizacji projektu na poziomie regionalnym. W wyniku realizacji przez 10 nadleśnictw województwa lubuskiego projektu małej retencji, osiągnięto zakładany efekt, tj.:

- wybudowano 100% zaplanowanych obiektów (159),
- osiągnięto zwiększenie możliwości retencyjnych w łącznej objętości 838.071 m³ (plan 782.892 m³) przy łącznych wydatkach ok. 8 mln zł.

Najwięcej obiektów (34) powstało w nadleśnictwie Lubsko, najmniej (2) w nadleśnictwie Brzózka. Największe możliwości retencyjne osiągnięto w nadleśnictwie Krosno (186.700 m³), najmniejsze w Sulechowie (4.500 m³). W 4 nadleśnictwach (Krosno, Krzystkowice, Wymiarki, Świebodzin) uzyskano większy od zaplanowanego przyrost możliwości retencyjnych.

(dowód: akta kontroli str. 416, 491-533)

RDLP nie miała obowiązku monitorowania innych wskaźników na podstawie, których oceniano by osiągnięte efekty projektu. Jak wyjaśnił Dyrektor, monitorowanie dodatkowych wskaźników lub efektów wiązać się mogło, m.in. z koniecznością poniesienia dodatkowych kosztów stanowiących wydatek niekwalifikowalny. Nie wykluczył, że w przyszłości zostaną podjęte kroki do wykonania inwentaryzacji przyrodniczej zrealizowanych obiektów w celu sprawdzenia, czy i jak zwiększyły się liczba i rodzaje występujących gatunków.

(dowód: akta kontroli str. 723-724)

Na terenie RDLP w Zielonej Górze po wybudowaniu obiektów małej retencji zaobserwowano dotychczas rzadko występujące gatunki ptaków wodno-błotnych. Nowo wybudowane zbiorniki szybko stały się miejscem rozrodu rzadkich płazów i bezkręgowców. Pojawiały się również niezwykle cenne rośliny wodne, charakterystyczne tylko dla obszarów wodno-błotnych zachodniej Polski. I tak przykładowo w nadleśnictwie:

- Cybinka w niewielkich zbiornikach pojawiła się pijawka lekarska (ginący gatunek z Polskiej Czerwonej Księgi Zwierząt). Zbiorniki stały się również jednym z najważniejszych siedlisk ważki chronionej w ramach programu Natura 2000 – zalotki większej oraz kumaka nizinnego,

- Lubsko w sąsiedztwie nowych zbiorników pojawiła się niezwykle rzadka paproć – galuszka kulecznica, która posiada obecnie w Polsce zaledwie kilka stanowisk i znajduje się w Polskiej Czerwonej Księdze Roślin,
- Krosno obiekty małej retencji już w następnym roku po wybudowaniu stały się miejscem rozrodu łabędzia niemego, kilku gatunków kaczek i zaskrońca oraz miejscem żerowania żurawia.

(dowód: akta kontroli str. 738-740)

Warunki programu małej retencji nie wyznaczały poziomu kosztów ponoszonych na retencjonowanie 1m³ wody. Głównym celem była retencja, która nie pogorszy stanu środowiska. Na etapie wyboru jednostek i zadań (2008 r.), które miały być wykonane w ramach projektu wartość wskaźnika wynosiła 8,12 zł/m³. Po realizacji, w skali RDLP Zielona Góra⁹ dla województwa lubuskiego średni koszt przyrostu 1 m³ objętości retencjonowanej wody wynosił 9,5 zł (wydatki kwalifikowalne: RDLP 9 zł/m³, kraj 5,2 zł/m³) i wahał się od 3,8 zł/m³ dla nadleśnictwa Brzózka do 35,3 zł/m³ dla nadleśnictwa Sulechów.

Na wysokość wskaźnika wpłynęły: zakres prac projektowych, stopień skomplikowania i rodzaj obiektów, zastosowane materiały, warunki przyrodnicze, położenie obiektów na terenach o szczególnych walorach przyrodniczych, wydawane decyzje ograniczające terminy realizacji oraz sposób wykonywania robót budowlanych, warunki hydrologiczne.

(dowód: akta kontroli str. 416, 419, 428, 735-730)

Średnie dofinansowanie (ze środków Funduszu Spójności) dla 1 realizowanego obiektu (RDLP z Zielonej Górze) wynosiło 39,5 tys. zł i było nieco większe od średniej krajowej - 33,7 tys. zł. Wskaźnik kosztów prac przygotowania dokumentacji projektowej przypadającej na 1 obiekt wynosił dla RDLP w Zielonej Górze 7,1 tys. zł przy średniej krajowej 3,3 tys. zł. Koszty przygotowania dokumentacji wynikały, m.in. z tego, że:

- wynagrodzenie ustalone w wyniku przeprowadzenia postępowania w sprawie udzielenia zamówienia na dokumentację, prowadzone na zasadach ustawy Pzp (bez sumowania wartości zadań w skali kraju), było znacząco tańsze. Potwierdza to przykład nadleśnictwa Brzózka, które zrealizowało zadanie najwcześniej, stosując procedury „krajowe”. Jednak zastosowanie procedury „krajowej” przy wyborze wykonawcy dokumentacji spowodowało, że w konsekwencji ten wydatek w kwocie 11.418,88 zł, został uznany przez Centrum Koordynacji Projektów Środowiskowych za koszt niekwalifikowalny,
- procedura „unijna” zniechęcała do udziału mniejsze biura projektowe, ze względu na dużą liczbę dokumentów wymaganych od wykonawcy w celu potwierdzenia spełniania warunków udziału w postępowaniu,
- zainteresowanie wykonawców dokumentacji przetargami na terenie RDLP w Zielonej Górze było stosunkowo niewielkie, tj. nadleśnictwa często zmuszone były unieważniać i powtarzać postępowania z powodu braku ofert.

(dowód: akta kontroli str. 416, 418-419, 566, 731-732)

W latach 2010-2013 suma przychodów nadleśnictw położonych w województwie lubuskim wynosiła 1.296.882 tys. zł, a suma dochodów¹⁰ 93.595 tys. zł. Nakład finansowy na realizację zadań wynosił w 10 nadleśnictwach średnio 10 zł na hektar

⁹ Dla nadleśnictw położonych w północnej części województwa lubuskiego, nadzorowanych przez RDLP w Szczecinie koszt przyrostu 1m³ objętości retencjonowanej wody wynosił 0,5 zł/m³ i wahał się od 0,4 zł/m³ dla nadleśnictwa Bogdaniec do 1,4zł/m³ dla nadleśnictwa Sulęcín.

¹⁰ Dotyczy 10 nadleśnictw nadzorowanych przez RDLP w Zielonej Górze położonych w województwie lubuskim realizujących projekt, tj. bez Nadleśnictwa Wolsztyn. Suma dochodów wahała się do 5.090 tys. zł (nadleśnictwo Gubin) do 10.469 tys. zł (nadleśnictwo Babimost).

lasów i wahał się od 6 zł (nadleśnictwo Brzózka) do 56 zł (nadleśnictwo Cybinka). Średni przyrost retencji wodnej wynosił 3,5 m³ na 1 ha lasów.

(dowód: akta kontroli str. 415-416)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność w badanym obszarze.

3. Prowadzenie rachunkowości i sprawozdawczości oraz nadzór nad wydatkowaniem środków

Opis stanu
faktycznego

3.1. RDLP stosowało zasady (politykę) rachunkowości, wprowadzone zarządzeniem Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych¹¹, w których określono m.in. sposób prowadzenia ksiąg rachunkowych dla projektów dofinansowanych ze źródeł zewnętrznych (II.A.). Do prowadzenia ewidencji rozliczeń pomiędzy nadleśnictwami i RDLP oraz między RDLP i zakładem o zasięgu krajowym służyło konto 245 (*rozrachunki wewnętrznobranżowe*), do którego prowadzona była ewidencja analityczna, m.in. na koncie 2459 (*rozrachunki z tytułu dotacji zewnętrznych*). W zakresie objętym kontrolą zasady prowadzenia ksiąg rachunkowych umożliwiały ich prowadzenie: rzetelnie, bezbłędnie, sprawdzalnie i bieżąco (art. 20 ust.1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości¹²). Ewidencję operacji związanych z zadaniami realizowanymi w ramach projektu *Zwiększanie możliwości retencyjnych oraz przeciwdziałanie powodzi i suszy w ekosystemach leśnych na terenach nizinnych* prowadzono zgodnie z polityką rachunkowości oraz z uwzględnieniem wymogów określonych w umowie o dofinansowanie, wytycznymi programu pomocowego.

(dowód: akta kontroli str. 5-65)

Ustalono, że:

- dowody księgowe zostały zaewidencjonowane w prawidłowy sposób,
- dane wykazywane w sprawozdaniach były zgodne z ewidencją księgową,
- środki o dofinansowanie były bezzwłocznie (do kilku dni) przekazywane do nadleśnictw biorących udział w programie,
- przepływ środków finansowych odbywał się zgodnie z podręcznikiem wdrażania projektu załączonego do zarządzenia nr 69/2010 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 31.12.2010 r.

(dowód: akta kontroli str. 66-104)

3.2. Złożone w 2013 r. wnioski nadleśnictw o płatność były na bieżąco weryfikowane. Po dokonaniu przez nadleśnictwa niezbędnych korekt, wyjaśnień i uzupełnień przekazywano je do Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych. Elementami wniosków o płatność wymagających korekt i uzupełnień było, m.in.: oświadczenie dotyczące firmy wykonawcy i firmy w przelewie, błędny numer faktury, uzupełnienie noty księgowej dotyczącej kary umownej, nieczytelne pieczętki na fakturze, błędne daty, błędy pisarskie, braki niektórych informacji. Sprawozdania z realizacji projektu były składane terminowo, a wykazywane dane były zgodne z danymi raportowanymi przez nadleśnictwa. Do 22.05.2014 r. uzyskano refundacje wydatków w łącznej kwocie 2.807.791,21 zł (do 28.05.2014 r. wnioskowano

¹¹ Tekst jednolity uwzględniający zarządzenia: nr 4 z dnia 23 stycznia 2009 r., nr 89 z dnia 22 grudnia 2009 r., nr 67 z dnia 20 grudnia 2010 r., nr 73 z dnia 29 grudnia 2011 r., nr 19 z dnia 29 lutego 2012 r., nr 85 z dnia 30 listopada 2012 r., nr 15 z dnia 24 stycznia 2013 r.

¹² Dz. U. z 2013, poz. 330 ze zm.

o 6.449.965,51 zł¹³). Nadleśnictwa, które dotychczas złożyły ostatni wniosek o płatność to: Brzózka, Lubsko, Żagań, Krzystkowice, Cybinka, Torzym, Wolsztyn, Wymiarki, Krosno, Świebodzin.

(dowód: akta kontroli str. 105-109)

Zgodnie z załącznikiem nr 2 do podręcznika wdrażania projektu – część III przygotowanie i ocena wniosku o płatność obowiązek końcowej weryfikacji dokumentacji dotyczącej oceny oddziaływania na środowisko należało do Centrum Koordynacji Projektów Środowiskowych. Dokumenty środowiskowe obejmowały w szczególności: decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach wraz z odpowiednimi uzgodnieniami, pozwolenia wodnoprawne, decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, pozwolenia na budowę lub zgłoszenia robót budowlanych.

(dowód: akta kontroli str. 213-247)

3.3. W zakresie prawidłowości realizacji zadań retencji nizinnej współfinansowanej z Funduszu Spójności, RDLP przeprowadziła kontrole problemowe m.in. w zakresie: zgodności wykonanych inwestycji z celami i założeniami projektu, zgodności wykonanych robót budowlanych z dokumentacją projektową, wybranych elementów realizacji umowy, osiągnięcia planowanych wskaźników w następujących nadleśnictwach:

- Brzózka (2011 r.). W toku kontroli nie stwierdzono istotnych nieprawidłowości,
- Wolsztyn (na przełomie 2011 r. i 2012 r.). W wyniku kontroli polecono nadleśnictwu: wyegzekwowanie od wykonawcy realizacji robót zgodnie z dokumentacją budowlaną i umową; wyegzekwowanie od inspektora nadzoru skutecznego nadzoru; wyznaczanie imiennie osoby odpowiedzialnej ze strony nadleśnictwa za realizację umowy,
- Żagań (2012 r.). W toku kontroli nie stwierdzono istotnych nieprawidłowości,
- Lubsko (na przełomie 2012 r. i 2013 r.). W wyniku kontroli polecono nadleśnictwu: przeanalizowanie możliwości wyciągnięcia konsekwencji w stosunku do inspektora nadzoru za nienależyte wykonywanie obowiązków; podjęcie działań organizacyjno-kadrowych w celu poprawy nadzoru wewnętrznego przy realizacji i odbiorze robót budowlanych; naniesienie rzędnych z dokumentacji geodezyjnej powykonawczej w dokumentacji technicznej powykonawczej oraz dopełnienie wszelkich formalności w przypadku rozbieżności między dokumentacją projektową, a powykonawczą,
- Cybinka (na przełomie 2012 r. i 2013 r.). Ustalenia kontroli dotyczyły, m.in. nierzetelnego pełnienia czynności przez inspektora nadzoru.

W 2014 r. w Nadleśnictwie Świebodzin (kończącym realizację projektu w grudniu 2013 r.), w ramach kontroli okresowej skontrolowano, m.in. zagadnienia budowy urządzeń małej retencji: w zakresie infrastruktury oraz zamówień publicznych. Stwierdzona nieprawidłowość dotyczyła nieterminowego zwrotu wadium w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego.

(dowód: akta kontroli str. 110-121, 161-185, 371-372, 704-722)

Ponadto przeprowadzono wizje terenowe w nadleśnictwach (Wolsztyn, Krosno, Torzym, Wymiarki, Lipinki, Krzystkowice, Sulechów) w zakresie realizacji zadań lub określenia zadań rezerwowych. RDLP w Zielonej Górze nadzorowała, m.in. zagadnienia związane z: terminowością realizacji zadań przez wykonawców (opóźnienia w przygotowywaniu dokumentacji technicznej), poprawnością dokumentacji projektowej, współpracą z organami wydającymi pozwolenia w procesie inwestycyjnym, uzyskiwaniem założonych wskaźników, przygotowaniem projektu, monitoringiem kosztów dokumentacji.

(dowód: akta kontroli str. 295-370)

¹³ W tym Nadleśnictwo Wolsztyn 291.403,74 zł.

3.4. Dolnośląski Region Inspekcyjny (Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych Inspekcja Lasów Państwowych) przeprowadził (2011 r.) następujące kontrole w zakresie małej retencji nizinnej w:

- Nadleśnictwie Wolsztyn: w wystąpieniu pokontrolnym z 30.09.2011 r. nadleśnictwo uzyskało ocenę pozytywną z uchybieniami. Nie sformułowano zaleceń i wniosków pokontrolnych,
- Nadleśnictwie Świebodzin: w wystąpieniu pokontrolnym z 23.07.2012 r. nadleśnictwo zostało ocenione negatywnie. Sformułowano w wystąpieniu wnioski w zakresie, m.in. wdrożenia działań organizacyjnych eliminujących możliwość powstawania nieuzasadnionych wydatków; udzielania zamówień; aktualizacji uregulowań wewnętrznych - jak wynika z pisma nadleśnictwa z 27.09.2012 r. zalecenia zostały zrealizowane,
- RDLP w Zielonej Górze: w wystąpieniu pokontrolnym z 23.07.2012 r. Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych pozytywnie z nieprawidłowościami oceniła działalność formułując wnioski pokontrolne dotyczące, m.in. monitorowania, realizowania i kontroli projektu retencji; zespołu wspierającego regionalnego koordynatora; aktualizacji uregulowań wewnętrznych; wyegzekwowania od nadzorowanych nadleśnictw usunięcia wszystkich nieprawidłowości i uchybień stwierdzonych w trakcie kontroli. RDLP poinformowała o sposobie wykorzystania ocen i uwag oraz o sposobie realizacji wniosków pokontrolnych.

(dowód: akta kontroli str. 110-112, 122-160)

3.5. Decyzją nr 11 Dyrektora RDLP z dnia 22 kwietnia 2011 r. zobowiązano nadleśniczych do stałego monitoringu postępu realizacji zadań. Przedstawienie postępu realizacji odbywało się podczas kwartalnych narad merytorycznych. W toku narad, m.in. zajmowano się problemami wynikającymi z opóźnień w wykonywaniu dokumentacji projektowej, prezentowano wykonane już obiekty, omawiano elementy monitoringu, zwracano uwagę na ostrożność przy aneksowaniu umów i dokładne sprawdzenie czy zamiana terminów jest możliwa i czy opóźnienie nie wynika z opieszałości wykonawcy, podnoszono sprawy kompletności i poprawności składanych wniosków w sprawach uzyskiwania decyzji, uzgodnień i opinii, prezentowano wykłady w zakresie praktycznego wykorzystania wiedzy naukowej w zakresie realizacji zadań małej retencji nizinnej, analizowano ceny zleczanych przez nadleśnictwa prac, oferowano wsparcie merytoryczne dla nadleśnictw, poruszano kwestię odbioru dokumentacji technicznej oraz jej weryfikacji, zajmowano się sprawami rozliczania i sporządzania obmiaru robót.

(dowód: akta kontroli str. 248-294)

3.6. Zgodnie ze statutem Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe, dyrektor regionalny nadzorował działalność nadleśnictw. Nadzór merytoryczny nad sprawami związanymi z małą retencją sprawował zastępca dyrektora do spraw gospodarki leśnej, a nadzór nad zagadnieniami finansów powierzono zastępcy dyrektora do spraw ekonomicznych. W strukturze organizacyjnej został wydzielony wydział kontroli i audytu wewnętrznego, do którego zadań należało, m.in. wykonywanie kontroli instytucjonalnej i koordynacja działania kontroli funkcjonalnej w RDLP.

(dowód: akta kontroli str. 534-564)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność w badanym obszarze.

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Zielonej Górze.

Zielona Góra, dnia 2 czerwca 2014 r.

Kontroler
Rajmund Aszkowski
doradca ekonomiczny

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Zielonej Górze

Dyrektor
Zbysław Dobrowolski

.....
podpis